

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

NR 80/2021, 3 LISTOPADA 2021 © PISM

KOMENTARZ

Szczyt G20 w Rzymie: zgoda co do szczepionek i podatków, podziały w kwestii klimatu

Damian Wnukowski

Na spotkaniu, które odbyło się 30–31 października, przywódcy największych gospodarek świata przyjęli zobowiązania w sprawie dystrybucji szczepionek przeciwko COVID-19 i zmian w międzynarodowym systemie podatkowym, natomiast pozostały rozbieżności w kwestii działań klimatycznych.

W jakich okolicznościach odbył się szczyt?

Było to pierwsze osobiste spotkanie przywódców G20 od dwóch lat – tylko kilku liderów było nieobecnych, w tym prezydent Rosji i przewodniczący ChRL, którzy wzięli w nim udział zdalnie. Szczyt odbył się w okresie wzmożonych zachorowań na COVID-19 na świecie, wolnej realizacji akcji szczepień, szczególnie w państwach rozwijających się, a także trudności globalnej gospodarki związanych m.in. z zakłóceniami w funkcjonowaniu łańcuchów dostaw czy rosnącą inflacją. Drugiego dnia szczytu, kiedy miały być omawiane kwestie klimatyczne, rozpoczęła się konferencja [COP26](#). Obserwatorzy spodziewali się, że G20 dzięki decyzjom podjętym w trakcie spotkania nada impuls międzynarodowym rozmowom na temat klimatu.

Co udało się uzgodnić w kwestii pandemii i gospodarki?

W tych dziedzinach G20 podjęła kilka istotnych zobowiązań. Grupa wspiera realizację celu WHO zaszczepienia na COVID-19 przynajmniej 40% światowej populacji do końca br. i 70% do połowy 2022 r. Ma działać w szczególności na rzecz zwiększenia dostaw szczepionek do państw biednych i o średnich dochodach, w tym poprzez produkcję na miejscu. G20 nie wskazała jednak szczegółów realizacji tych działań, np. sposobu ich finansowania. Zgodzono się również na wejście w życie od 2023 r. uzgodnionego na forum OECD i G20 porozumienia w sprawie [zmian w międzynarodowym systemie podatkowym](#), w tym

ustanowienia minimalnego podatku dla korporacji w wysokości 15%. Grupa poparła też rozwój inicjatywy służącej restrukturyzacji długów państw rozwijających się i przekazanie im równowartości 100 mld dol. w ramach MFW (w postaci specjalnych praw ciągnięcia).

Jak można ocenić postanowienia dotyczące klimatu?

Decyzje w tej sferze można uznać za mało ambitne. Przywódcy G20, która odpowiada za ok. 80% globalnej emisji gazów cieplarnianych, podkreślili zaangażowanie w realizację postanowień Porozumienia paryskiego, a także zapowiedzieli zakończenie finansowania zagranicznych inwestycji węglowych do końca br. Zobowiązali się też do przekazania „jak najszybciej” państwom rozwijającym się obiecanych wcześniej 100 mld dol. rocznie na cele klimatyczne. Jednak G20 nie udało się określić konkretnej daty osiągnięcia zerowej emisji gazów cieplarnianych netto. Ma się to stać „do lub ok. połowy stulecia” – aktywiści klimatyczni liczyli zaś na wskazanie 2050 r. Państwa Grupy nie zdecydowały się ponadto na wstrzymanie realizacji projektów węglowych na swoim terytorium. Opór w sprawie ambitniejszych celów klimatycznych miały stawiać m.in. [Chiny](#), Rosja i [Indie](#). Stanowisko G20 może tym samym utrudnić osiągnięcie postępu w ramach COP26.

KOMENTARZ PISM

Jakie wydarzenia miały miejsce przy okazji szczytu?

Na marginesie szczytu prezydent USA Joe Biden i przewodnicząca KE Ursula von der Leyen uzgodnili zniesienie [amerykańskich ceł na unijną stal i aluminium](#), które zostały nałożone za kadencji Donalda Trumpa, a także rezygnację z wprowadzonych w odpowiedzi dodatkowych opłat UE, m.in. na artykuły spożywcze. USA i UE zapowiedziały współpracę m.in. w reagowaniu na nadprodukcję stali i w zakresie standardów środowiskowych w tym sektorze. Stwarza to kolejne pole

ich współpracy (m.in. po [handlu i technologiach](#)) zorientowanej na Chiny – największego dostawcę stali na świecie. W Rzymie rozmawiali też sekretarz stanu USA z ministrem spraw zagranicznych ChRL, m.in. na temat zmniejszenia ostatnich napięć wokół Tajwanu i przygotowania gruntu pod zaplanowane jeszcze na ten rok wirtualne spotkanie Biden–Xi. Podczas szczytu liderzy USA, Wielkiej Brytanii, Francji i Niemiec wezwali także władze Iranu do respektowania umowy [JCPOA](#), co mogłoby skutkować powrotem do rozmów i ograniczeniem sankcji.